ПРОЛЕТАРЫ УСІХ КРАЁЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

№ 160 (1127) ПАНЯДЗЕЛАК, 14-га ліпеня 1930 г.

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ
Орган ЦК і Менскага АК ЛКСМБ

УМОВЫ ПАДПІСКІ:

1 месяц	30 кап.
3 месяцы	90 „
6 месяцаў	1 р. 80 „
1 год	3 р. 30 „

АДРАС РЭДАКЦЫІ: Менск, вул. Карла Маркса, 38
Тэлефоны: рэдактара—7-25, сэкратарыят—12-19.
АДРАС КАНТОРЫ: Комсамольская 25, тэлеф. № 903.

ГОД ВЫДАНЬНЯ X.

Кошт асобнага №—2 кап.

16 зьезд УсеКП(б)

Дзёньнік зьезду

Чатырнаццаты дзень — 10 ліпеня 1930 году

Ранішняе пасяджэньне

На ранішнім пасяджэньні быў заслухан даклад мандатнай камісіі, зроблены тав. Булатавым. Зьезд аднагалосна зацьвердзіў гэты даклад. Потым пачаліся спрэчкі па дакладу тав. Якаўлева.

Тав. Мілюцін у сваёй прамове падкрэсьліў, што рэзкія тэхнічныя зрухі, якія адбываюцца ў сельскай гаспадарцы, процэс мэханізацыі, хэмізацыі і электрофікацыі нашага земляробства нельга адарваць ад зьмены соцыяльных рэформ сельскай гаспадаркі. Без перабудовы распыленай дробнай вытворчасьці на соцыялістычных пачатках тэхнічная рэволюцыя ў земляробстве была б немагчыма. Правыя не разумеюць, што тут мае месца адзіны процэс. У артыкуле, надрукаваным у зборніку, выпушчаным к XVI зьезду, т. Бухарын паўтарае свае старыя памылкі.

Спыніўшыся на проблеме колектывізацыі сельскай гаспадаркі і зазначыўшы, што яе трэба ўвязаць з разьвіцьцём нашай прамысловасьці, тав. Мілюцін адзначыў, што соцыялістычная індустрыялізацыя адрозьніваецца ад капіталістычнай карэнным чынам. У краінах капіталу індустрыялізацыя вядзе да гіпэртрофіі гарадоў і да занападу вёскі, у нас-жа поруч з індустрыялізацыяй адбываецца бурны рост усім сельскай гаспадаркі на соцыялістычных пачатках.

Савецкая Украіна на 2-м месцы па колгасному будаўніцтву

Тав. Дэмчэнка адзначыў, што на Украіне абсолютная колькасьць двароў, аб'яднаных у колгасы, перавышае колькасьць колектывізаваных гаспадарак Паўночнага Каўказу, Сярэдняволжскага краю, Ніжняй Волгі, ЦЧО, разам узятых. Па адноснай колькасьці аб'яднаных у колгасы сялянскіх гаспадарак Украіны стаіць на другім месцы пасьля Паўночнага Каўказу. Дзякуючы такому хуткаму росту колектывізацыі, Украіна ў гэтым годзе пашырыла пасеўную плошчу на 22 проц. у параўнаньні з даваенным часам. Гэтай вясной пасевы Украіны перавысілі на 2 млн. гэктараў пасеўную плошчу Нямеччыны.

Далей т. Дэмчэнка падкрэсьліў, што ўжо зараз павінны пачаць узмацнена рыхтавацца да бурнага росту колгасаў увосень.

У заключэньне т. Дэмчэнка зьвярнуў увагу на тое, што формула т. Якаўлева, якая характарызуе тэхніку соцыялістычнага земляробства,—„Хлеб залежыць ад мэталу і нафты“,—павінна быць дапоўнена хэміяй.

Тав. Кузьняцоў, гаварыў аб тым, што ў цэнтры недастаткова ўлічваецца значэньне Сібіры, як зернавой базы Саюзу. Сібір забясьпечваецца трактарамі і складанымі с.-г. машынамі горш, чым другія збожжавыя раёны Саюзу. Адзначыўшы, што Сібір мае вялізарныя магчымасьці для хуткага разьвіцьця жывёлагадоўлі, і ў прыватнасьці земляробства, т. Кузьняцоў адзначыў, што цэнтральныя органы павінны дапамагчы Сібіры стаць важнейшым жывёлагадоўчым раёнам СССР.

Тав. Сэрганін адзначыў, што ленінградзкая спажыв. коопэрацыя дабілася вялікіх посьпехаў у організацыі вытворчасьці продуктаў харчаваньня. У бліжэйшым годзе коопэратывы Ленінграду будуць мець 10.000 галоў рагатай жывёлы і 10.000 гэктараў агародных пасеваў.

С.-г. коопэрацыя дапаможа перарабіць сёньняшняга індывідуальніка—у заўтрашняга колгасьніка

Тав. Акулаў, спыніўшыся на задачах с.-г. коопэрацыі, адзначыў, што па шэрагу раёнаў СССР процант сялян, ахопленых прасьцейшымі відамі вытворчага коопэраваньня, рэзка павысіўся. У Маскоўскай вобласьці ў кастрычніку мінулага году было ахоплена с.-г. коопэрацыяй 41 п оц. усіх сялян. Зараз-жа пры наяўнасьці ? проц. колектывізаваных гаспадарак у с.-г. коопэрацыі вобласьці ўваходзяць толькі ўсяго 2 з паловаю проц. гаспадарак.

Падкрэсьліўшы, што с.-г. коопэрацыя ў большай меры дапаможа пераварыць сёньняшняга індывідуальніка ў заўтрашняга колгасьніка, т. Акулаў адзначыў, што партыйныя організацыі павінны зьвярнуць максымум увагі на прасьцейшыя формы вытворчага коопэраваньня.

Тав. Панчэнка адзначыў, што колгасьнікі Госашанскага раёну з гонарам вытрымалі бой з кулацтвам. Далей т. Панчэнка зьвярнуў увагу на тое, што асортымэнт машын, якімі забясьпечваюцца колгасы, далёка не здавальняючы. Трэба рэзка скараціць вытворчасьць устарэлых тыпаў, максымальна павялічыўшы выпуск удасканаленых машын.

Тав. Герчыкаў адзначыў, што жыцьцё поўнасьцю адхіліла прароцтва буржуазных вучоных і правых опортуністых у тым, што нельга разгарнуць шырокую сетку збожжавых фабрык і што савгасны хлеб абыйдзецца даражэй колгаснага. Ужо ў будучым годзе савгасы збожжатрэсту дадуць больш таварнага збожжа, чым да вайны даваў абшарнік. Хлеб „Гіганту“ у гэтым годзе абыйдзецца не даражэй за 80 к. за пуд.

Тав Курамысаў гаварыў аб тым, што Казакстан мае вялікія магчымасьці ня толькі ў галіне збожжа, але і ў галіне тэхнічных культур і жывёлагадоўлі Казакстан павінен быць ператвораны ня толькі ў збожжавую але і ў жывёлагадоўчую базу Саюзу.

Наносіць галоўны ўдар па правых опортуністых

Тав. Шліхтэр, адзначыўшы банкроцтва правай опозіцыі ў пытаньнях перабудовы сельскай гаспадаркі, паказаў, што, змагаючыся з падменай бальшавіцкай барацьбы за тэмпы соцыялістычнай перабудовы дэкрэтыраваньнем хуткіх тэмпаў, партыя і ў далейшым павінна наносіць галоўны ўдар па правых опортуністых, якія перашкаджаюць паскорыць суцэльную колектывізацыю сельскай гаспадаркі СССР.

У заключнай частцы сваёй прамовы тав. Шліхтэр спыніўся на палітыцы партыі адносна беднякоў і серадзякоў, аб'яднаных у колгасы.

Тав. Сьвятлічная, адзначыўшы агромністыя дасягненьні Кубанскай акругі ў правядзеньні бальшавіцкага севу, зьвярнула ўвагу на недастатковую падрыхтоўку акругі да ўборачнай кампаніі.

Далей тав. Сьвятлічная спынілася на розных організацыйных пытаньнях колгаснага будаўніцтва.

Тав. Сярдзюк гаварыў аб тым, што пытаньні разьмеркаваньня колгаснага ўраджаю вельмі хвалююць зараз вёску. Трэба даць выразныя дырэктывы па гэтаму пытаньню.

Далей тав. Сярдзюк зьвярнуў увагу на тое, што ў нізавым апараце ёсьць вельмі многа варожых элемэнтаў, якія трэба замяніць работнікамі, аддадзенымі справе соцыялістычнага будаўніцтва.

Тав. Муралаў адзначыў, што дзякуючы соцыялістычнай перабудове сельскай гаспадаркі мы маем агромністыя магчымасьці ў галіне спэцыялізацыі сельскай гаспадаркі. Проблема спэцыялізацыі земляробства павінна заняць важнейшае месца ў перабудове сельскай гаспадаркі.

Далей тав. Муралаў адзначыў, што тую агромністую ролю, якую ў соцыялістычнай організацыі паляводзтва мае трактар, у жывёлагадоўлі займае абсталяваньне для мэханізацыі процэсаў, абслугоўваючых жывёлагадоўлю.

Тав. Хатаевіч адзначыў, што ня трэба організацыйна разьядноўваць с.-г. коопэрацыю і колгасы, бо гэта перашкодзіць пераходу ад прасьцейшых відаў вытворча-коопэрацыйных аб'яднаньняў да колектыўных гаспадарак.

Адзначыўшы, што адміністраваньне ў пытаньнях разьмеркаваньня ўраджаю зусім недапусьцімае, тав. Хатаевіч зьвярнуў увагу на тое, што ўсё-ж трэба даць на месцы паказаньні, якую лінію трэба праводзіць ў гэтым пытаньні.

Тав. Нікалаева ў сваёй прамове адзначыла, што толькі на аснове правільнай політыкі партыі, на аснове рашучай барацьбы з ухіламі ад ленінскай лініі, партыі ўдалося павярнуць асноўныя масы вёскі на соцыялістычны шлях разьвіцьця.

— У свой час—далей сказала тав. Нікалаева,—Бухарын заявіў, што краіна мучыцца над вырашэньнем важных пытаньняў, а партыйныя конфэрэнцыі іх не абгаварваюць. А вось зараз, калі ўсесаюзны зьезд партыі абгаварвае вузлавыя пытаньні далейшага соцыялістычнага наступленьня, Бухарын ня лічыць патрэбным узяць слова, ганебна маўчыць.

Заключную частку сваёй прамовы тав. Нікалаева прысьвяціла пытаньням політыкі партыі ў адносінах да сялянства.

Тав. Панчэнка спыніўшыся на пытаньні аб с.-г. кадрах, далей ад начыла, што патрэбна дабіцца рашучага зруху ў пастаноўцы работы сярод жанчын.

— Упартай і сыстэматычнай работай мы павінны дасягнуць таго, каб жанчына стала перадавым байцом на колгасным фронце,—сказала тав. Панчэнка.

Вячэрняе пасяджэньне

На вячэрнім пасяджэньні працягваліся спрэчкі па дакладу тав. Якаўлева.

Першым выступіў тав. **Бейка** (Усесамрамсаюз), які сваю прамову прысьвяціў становішчу і пэрспэктывам разьвіцьця саматужна-прамысловай коопэрацыі.

— Ня гледзячы на вялікую ўдзельную вагу гэтай коопэрацыі ў сыстэме народнай гаспадаркі, асабліва ў сувязі з колектывізацыяй, — гаворыць прамоўца,—ёсьць ліквідатарскія тэндэнцыі ў адносінах саматужна-прамысловай коопэрацыі. Гэтым ліквідатарскім настроям трэба даваць самы рашучы адпор.

Спыняючыся на ўзаемаадносінах саматужных аб'яднаньняў з колгасамі, т. Бейка падкрэсьлівае, што работа прамысловай коопэрацыі павінна ісьці па лініі пашырэньня, а не па лініі згортваньня.

Пасьля прамовы тав. Бейкі старшыня даў слова проф. Тулайкову, які ад імя сел.-гасп. акадэміі імя Леніна і ста тысяч спэцыялістых па сельскай гаспадарцы і 150 тыс. студэнтаў сел.-гасп. ВНУ перадае зьезду гарачае прывітаньне. Проф. Тулайкаў у сваёй прамове падкрэсьліў патрэбу большага шырокага падвядзеньня навуковай базы пад сельскую гаспадарку. Разам з тым ён запэўніў зьезд, што спэцыялістыя, працуючыя ў галіне сельскай гаспадаркі, аддадуць усе свае сілы на соцыялістычную перабудову гаспадаркі.

Жывёлагадоўчая проблема будзе ў хуткім часе вырашана

Проф. Лісунн, вітаўшы зьезд ад групы вучоных, абслугоўваючых адну з буйнейшых і ў той-жа час пакуль што адсталую галіну сельскай гаспадаркі—жывёлагадоўчую,—заявіў:

— Лёзунг „дагнаць і перагнаць перадавыя капіталістычныя краіны“ таксама павінен быць ужыты і ў галіне разьвіцьця жывёлагадоўлі. Спэцыялістыя, працуючыя ў гэтай галіне, упэўнены, што жывёлагадоўчая проблема пад кіраўніцтвам партыі будзе кардынальна вырашана ў самы кароткі тэрмін.

Спатканы шумнымі аплёдысмэнтамі, тав. Будзёны сказаў гарачую прамову ў абарону каня. Прамоўца цэлым шэрагам фактаў даказвае, што да проблемы коняводзтва вельмі часта адносяцца няўважліва, а часам і адмоўна. Гэтую проблему дрэнна ўцямілі гаспадарнікі. З брошур, прысьвечаных колектывізацыі, коняводчая проблема, як правіла, выпадае. Некаторыя газэты „лічаць, што конь уладае шчацінай і рагамі“.

За апошні час,—гаворыць тав. Будзёны,—коневодчая проблема заняла вялікае месца ў рабоце Наркамзему РСФСР. Але гэта справа ня толькі аднаго Наркамзему, да яго трэба прыкаваць увагу ўсёй савецкай грамадзкасьці. Трэба памятаць, што калі зусім ня так даўно ў нас было 27 млн. конскага паўгалоўя, дык зараз мы маем на 4 млн. меней, або на 3 млн. больш у параўнаньні з 1925 г.

Выкрываючы прычыны зьмяншэньня ліку коняй прамоўца лічыць, што калі конь патрэбен на вайне, дык ён таксама патрэбен і на колгасных палёх.

— Няўважлівасьці коневодчай проблеме,—канчае сваю прамову тав. Будзёны,—трэба раз і назаўсёды палажыць канец.

М. І. Калінін у пачатку сваёй прамовы зварочвае ўвагу зьезду на агромністую ролю збожжатрэсту.

— Аднак, ёсьць людзі, гаворыць т. Калінін,—якія не задаволены цэнтралізаванасьцю ў кіраўніцтве савгасным будаўніцтвам і таму яны часам утвараюць цяжкасьці ў рабоце збожжатрэсту. Трэба збожжатрэсту аказаць дапамогу яшчэ больш чым было дагэтуль.

Спыніўшыся на захаваньні і разьвіцьці жывёлагадоўлі па-за колгасамі і на ўборцы ўраджаю, т. Калінін адзначыў, што зараз якасна наш селянін моцна зьмяніўся. У вёсцы адбываецца вытворчае спаборніцтва між двумя сыстэмамі—колгаснай і індывідуальнай. Мы павінны паказаць пераважнасьць нашай сыстэмы, сыстэмы колгаснай, соцыялістычнай.

Пасьля прамовы Эліавы (Закаўказьзе), які прысьвяціў сваю прамову становішчу і пэрспэктывам разьвіцьця колгаснага руху ў Закаўказьзі ў адну з асноўных сыравінных баз СССР, слова атрымлівае т. Сьмірноў (Ленінград). Тав. Сьмірноў, знаёмячы зьезд з дасягненьнямі ў галіне разьвіцьця ільнаводзтва ў Ленінградзкай вобласьці, высоўвае шэраг мер, якія па думцы прамоўцы, патрэбны для новых посьпехаў ў разьвіцьці ільнаводчай галіны сельскай гаспадаркі: выкарыстаньне трактара і машынатрактарных станцый па палёх ільну, выраб цэрэбільных машын для ўборкі ільну, пабудова заводаў па першапачатковай апрацоўцы ільну і організацыя ільнасавгасаў.

Пасьля выступленьня т. Маркевіча (Трактарацэнтр), які гаварыў аб значэньні трактару ў разьвіцьці буйнай сельскай гаспадаркі, т. Ербанова (Бурата-Манголія), які зьвярнуў увагу зьезду на задачы колгаснага будаўніцтва ў нацыянальных рэспубліках і вобласьцях і на проблему асяданьня вандроўнага і паўвандроўнага насельніцтва, з заключным словам выступіў тав. Якаўлеў, спатканы шумнымі аплёдысмэнтамі.

Пасьля сканчэньня прамовы тав. Якаўлева зьезд аднагалосна прыняў у асноўным тэзісы па дакладу т. Якаўлева, апублікаваныя ў свой час у „Правде“ і для разгледжаньня ўнесеных паправак і дапаўненьняў к тэзісам абраў камісію ў колькасьці 38 чалавек.

Т. т. Сталін, Калінін, Варашылаў, Кагановіч, Молатаў, Арджанікідзе, Затонскі і Гамарнік сярод беларускай дэлегацыі.

Тэлеграмы аб закрыцьці зьезду і першым пленуме ЦК УсеКП(б) чытай на 2-й стар.

XVI зьезд УсеКП(б)

ДЗЕНЬНІК ЗЬЕЗДУ

Пятнаццаты дзень — 11 ліпеня 1930 году

Ранішняе пасяджэньне

На ранішнім пасяджэньні з дакладам аб задачах профсаюзаў у рэконструкцыйны пэрыод выступіў тав. Шварнік, спатканы апляДысмэнтамі зьезду.

Тав. Шварнік у пачатку свайго дакладу адзначыў, што соцыялістычнае наступленьне, праводзімае партыяй на ўсіх вучастках нашага будаўніцтва, абвастрыла клясавую барацьбу ў краіне. Але адначасова з роста актыўнасьці ворагаў пролетарскай дыктатуры павысілася актыўнасьць рабочае клясы. Соцыялістычнае спаборніцтва і ўдарніцтва, якое ахапіла мільёны пролетарыяў гораду і вёскі, сталі важнейшым рычагом соцыялістычнага будаўніцтва. Уцягненьне пролетарскіх мас у кіраўніцтва дзяржавай, вылучэньне рабочых на кіруючую работу ў дзяржапарат прынялі шырокі характар.

Опортуністычнае кіраўніцтва профрухам аказала рашучае супраціўленьне перабудове работы профсаюзаў

Указаўшы далей, што ў соцыялістычным наступленьні, праводзімым пад кіраўніцтвам партыі, профсаюзы павінны быць у першых шэрагах, т. Шварнік адзначыў, што мінулы опортуністычны склад кіраўніцтва УсеЦСПС не аказаўся здольным зразумець задачы пролетарскай дыктатуры ў рэконструкцыйны пэрыод. Опортуністычнае кіраўніцтва профрухам аказала рашучае супраціўленьне перабудове работы профсаюзаў і ўсяляк перашкаджала зьнішчыць буйнейшыя недахопы, якія былі выкрыты ў профруху ў момант разгортваньня соцыялістычнага наступленьня.

Правыя опортуністыя, замест таго, каб мобілізаваць масы на соцыялістычнае будаўніцтва, цягнуліся ў хвасьце мас, працівастаўлялі абаронныя функцыі профсаюзаў вытворчым. Лёзунг: „профсаюзы, тварам да вытворчасьці", высунуты партыяй, правыя опортуністыя ў профруху сустрэлі ў штыкі.

Правыя ў профруху ня толькі незмагаліся з трэд-юніонісцкімі тэорыямі, але давалі друкаваны варштат у поўнае распараджэньне опортуністычных „тэорэтыкаў" тыпу Яроцкага. Опортуністычнае кіраўніцтва УсеЦСПС выказваючы трэд-юніоністычныя тэндэнцыі ў профруху і на практыцы, вяло курс на паслабленьне партыйнага кіраўніцтва профсаюзамі, працівастаўляла іх партыі.

Выступленьне Томскага на зьезьдзе, —сказаў дакладчык,—паказвае, што ён дагэтуль не асэзнаў усяе шкоды, якую ўчынілі правыя ўхілістыя нашаму профруху і соцыялістычнаму будаўніцтву.

— Рашаючым зьвяном у ажыўленьні і палепшаньні ўсёй работы профсаюзаў і ўцягненьні шырокіх мас у кіраўніцтва вытворчасьцю зьяўляецца соцыялістычнае спаборніцтва і ўдарніцтва.

Указаўшы, што на 1 сакавіка на нашых фабрыках і заводах было звыш паўтара мільёну ўдарнікаў, дакладчык прывёў шэраг фактаў, якія гаварылі аб агромістых дасягненьнях соцыялістычнага спаборніцтва. Адзначыўшы новыя раскі вытворчай оргнізацыі рабочых, ён падкрэсьліў, што барацьба за ўмацненьне працоўнай дысцыпліны, павялічэньне вытворчасьці працы, выкананьне і перавыкананьне прамфінпляну, палепшаньне якасьці продукцыі павінна заняць цэнтральнае месца ў рабоце профсаюзаў.

Пераходзячы да пытаньня аб удзеле профсаюзаў у соцыялістычнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі, тав. Шварнік адзначыў, што трэд-юніонізм у рабоце профсаюзаў, між іншым, сказаўся і ў недаацэнцы кіруючай ролі пролетарыяту ў справе соцыялістычнай перабудовы гаспадаркі. Ён указаў, што за апошнія паўтары гады профсаюзы дабіліся значнага зруху ў мобілізацыі рабочых мас для практычнай дапамогі ў правядзеньні колектывізацыі сельскае гаспадаркі.

той-жа час адпор анарха-сындыкалісцкім і троцкісцкім ухілам.

— Тыя вялікія задачы, якія стаяць перад профсаюзамі, змогуць быць пасьпяхова выкананы толькі пры ўмове, калі партыйныя органы на мясцох усямерна дапамогуць профсаюзам перабудавацца ў адпаведнасьці з новымі задачамі моманту і рашэньнямі XVI зьезду партыі.

Пасьля 15-хвіліннага перапынку пачаліся спрэчкі па дакладу тав. Шварніка.

Тав. **Чувырын** адзначыў, што пасьля VIII зьезду профсаюзаў, які высунуў лёзунг „тварам да вытворчасьці", прайшло ўжо больш паўтары гады. Аднак, рашучы, карэнны паварот профсаюзаў тварам да вытворчасьці ўсё яшчэ не адбыўся. Гэта тлумачыцца тым, што старыя мэтады работы, якія ў працягу многіх год укараняла опортуністычнае кіраўніцтва профрухам, прыходзіцца зараз выкарчоўваць сыстэматычна, крок за крокам.

Тав. Чувырын адзначыў, што пасьля перавыбараў завкомаў склад нізавых профсаюзных органаў рэзка зьмяніўся. Па саюзу мэталістых склад завкомаў адноўлен на 70-80 проц. Абсолютная большасьць з іх—ударнікі.

Тав. **Аляксееў** казаў аб тым, што ёсьць шмат фактаў, якія з дастатковай яскравасьцю сьведчаць аб фракцыйнай рабоце, якую вялі опортуністы ў кіраўніцтве УсеЦСПС. Томскі ў сваёй прамове на зьезьдзе абавязаны быў расказаць аб гэтай фракцыйнай рабоце і адзначыць соцыяльныя карэньні праваопортуністычнай лініі старога кіраўніцтва профрухам.

На здымку: т. т. Сталін, Орджонікідзе і Кіраў сярод ленінградцаў—дэлегатаў зьезду.

Далей тав. Шварнік перайшоў да пытаньня матар'яльнага становішча і быту рабочых. Ён прывёў шэраг фактаў і лічбаў, якія паказваюць, што за апошнія некалькі год матар'яльны ўзровень рабочае клясы значна павялічыўся.

Спыніўшыся на культурнай рабоце і палітычным выхаваньні мас, на міжнароднай рабоце профсаюзаў і на правых памылках, дапушчаных опортуністычным кіраўніцтвам УсеЦСПС у міжнародным профсаюзным руху, дакладчык падрабязна адзначыў задачы перабудовы профсаюзнай работы.

Энэргічна змагацца з элемэнтамі трэд-юніонізму

У заключнай частцы сваёй прамовы тав. Шварнік падкрэсьліў, што неабходна працягваць энэргічную барацьбу з элемэнтамі трэд-юніонізму і опортунізму ў профруху, даючы ў

На аснове хуткіх тэмпаў соцбудаўніцтва палепшым матар'яльны ўзровень рабочых

Тав. **Глебава-Авілаў** у сваёй прамове адзначыў, што асноўнай задачай профсаюзаў зьяўляецца мобілізацыя энтузіязму і творчай энэргіі рабочых мас для соцыялістычнага будаўніцтва. Нельга працівапастаўляць гэтай задачы задачу павялічэньня матар'яльнага ўзроўню рабочае клясы. Перадавыя пласты пролетарыяў, якія актыўна ўдзельнічаюць у соцыялістычным спаборніцтве, разумеюць, што толькі на аснове хуткіх тэмпаў соцыялістычнага будаўніцтва можна карэнным чынам палепшыць матар'яльны ўзровень рабочае клясы.

Тав. **Стасава** ў сваёй прамове гаварыла аб тым, што партыйныя організацыі павінны ўзмацніць інтэрнацыянальнае выхаваньне мас. Адзначыўшы, што 4 міл. членаў МОПР зьяўляюцца агромністай палітычнай сілай, яна ўказала, што партыйныя і профсаюзныя організацыі аддаюць далёка недастатковую ўвагу ажыўленьню МОПРаўскай работы.

Тав. **Сахат-Муратаў** спыніўся на пытаньнях кіраўніцтва профсаюзным рухам у нацыянальных рэспубліках і ў прыватнасьці на падрыхтоўцы нацыянальных пролетарскіх кадраў.

Вячэрняе пасяджэньне

11-га ліпеня ўвечары на зьезьдзе працягваліся спрэчкі па дакладу тав. Шварніка. Большасьць прамоўцаў рэзка крытыкавала опортуністычную ідэолёгію і практыку старога кіраўніцтва профрухам.

Адзначаючы, што праваопортуністычныя элемэнты знаходзілі раней прытулак у апараце профсаюзаў і карысталіся гэтым апаратам для супроцьпастаўленьня профсаюзаў партыі, т. т. **Гордыенка** і **Сімагін** у сваіх выступленьнях падкрэсьліваюць, што яшчэ дагэтуль дапамога партыйных організацый профсаюзаў недастатковая.

Аналіз праваопортуністычнай тэорыі і практыкі ў прафэсыянальным руху зрабіў у сваёй прамове тав. **Сэгаль**. Ён падкрэсьліў, што ранейшае профсаюзнае кіраўніцтва на чале з т. Томскім праводзіла ў профруху праваопортуністычную лінію. Гэтая лінія ў асноўным заключалася ў тым, што соцыялістычнае будаўніцтва, насуперакор волі мас, адрывалася ад профсаюзаў і не ўключалася ў работу профсаюзаў, як асноўная задача. Старое профсаюзнае кіраўніцтва лічыла нават сваім абавязкам „змагацца з спробамі гаспадарнікаў ускласьці на профсаюзы задачы вытворчага характару". Вытворчая, пад кіраўніцтвам ЦК партыі, зьмена профсаюзнага кіраўніцтва значна садзейнічала палепшаньню работы профсаюзаў: профсаюзы прынялі шырокі ўдзел у барацьбе за выкананьне прамфінпляну, за разгортваньне соцспаборніцтва і ўдарнага брыгадніцтва.

Соцыялістычнае спаборніцтва—вагар разгорнутага соцыялістычнага наступленьня на ўсіх фронтох — гаварыў у сваёй прамове т. **Аболін**. Соцспаборніцтва ў вёсцы пакуль яшчэ робіць першыя посьпехі, хоця і даволі буйныя—толькі дзякуючы ім сяўба закончана бліскуча. Задача профсаюзаў —ператварыць у соцспаборніцтва штодзённы і сталы мэтад працы на ўсіх вучастках будаўніцтва.

Заслугай новага кіраўніцтва профсаюзаў т. **Сьмірноў** лічыць узгалаўленьне з шырачэйшага руху мас за ажыцьцяўленьне бальшавіцкіх тэмпаў будаўніцтва, за ўпартныя мэтады працы. Тав. **Шчаголева** расказала аб энтузіязьме, з якім рабочыя ўспрынялі лёзунг „Пяцігодка ў чатыры гады".

Зьезд заслухаў шэраг прывітаньняў. Профэсар **Абрыкосаў** запэўніваў ад імя мэдыцынскіх работнікаў у гатоўнасьці ісьці ў ногу з рабочай клясы. „Нідзе,—заявіў прамоўца—навука не знаходзіцца ў такіх надзвычай спрыяючых умовах, як у СССР. Новая задача—падрыхтаваць новыя навучэбныя кадры, кадры такіх работнікаў на фронце аховы здароўя, якім былі б чужды тэорыі нэйтральнасьці і аполітычнасьці, якія былі б гатовы аддаць пролетарыяту ўсе сілы, усе веды, калі патрабуецца, дык і жыцьцё". Пад бурныя апляДысмэнты зьезду Абрыкосаў кінуў лёзунг: „За бальшавіцкія тэмпы аховы здароўя".

Ад імя ўсесаюзнага таварыства палітк-таржан і ссыльнапасяленцаў віталі т. т. **Герасімаў** і **Гугінскі**. Ад рабочых **Кольчугінскага завода** тав. **Ягораў**. Тав **Глазкоў** перадаў ад рабочых **Балахнінскага** комбінату рапарт зьезду: датэрміновы пуск завода Балахінскай папяровай фабрыкі вытворчай магутнасьцю ў 4000 газэтнай паперы ў год.

Ад чувашскіх рабочых і колгасьнікаў прывітаньне зьезду на чувашскай мове перадала т. **Масьленьнікава**, ад рабочых **гарнякоў і мэталістых Чырвонага**... **най Луганшчыны**—тав. **Іванкевіч**. **Коган** перадаў зьезду прывітаньне **т-ва вынаходцаў** і тав. **Сталь** ад **трохмільённай арміі т-ва „Грэч сьменнасць"**.

Пасьля заключнага слова т. Шварніка зьезд пастанавіў:

1) **Тэзісы т. Шварніка, апублікаваныя ў „Правде", у асноўным зацьвердзіць.**

2) **Для разгляду паправак і ... неньняў абраць камісію з 35 та...шоў.**

Адбыўся першы пленум ЦК УсеКП(б)

13 ліпеня 1930 году адбыўся пленум абранага на зьезьдзе Цэнтральнага Камітэту УсеКП(б).

Пленум абраў выканаўчыя органы ЦК у наступным скл...

Членамі політбюро—т.т ВАРАШЫЛАЎ, КАГАНОВІЧ, ... НІН, КІРАЎ, КАСІЯР СТАНІСЛАЎ, КУЙБЫШАЎ, МОЛАТАЎ, РЫ... РУДЗУТАК, СТАЛІН.

Кандыдатамі ў члены політбюро—т.т. МІКАЯН, ЧУ... ПЯТРОЎСКІ, АНДРЭЕЎ, СЫРЦОЎ.

Сэкратарамі ЦК абраны т.т. БАЎМАН, КАГАНОВІЧ, М...ТАЎ, ПОСТЫШАЎ, СТАЛІН.

Кандыдатамі ў члены сэкратарыяту зацьверджаны МОСКВІН, ШВЭРНІК.

Генэральным сэкратаром ЦК УсеКП(б) пленум зац...дзіў тав. СТАЛІНА.

Оргбюро ЦК зацьверджана ў наступным складзе: ... оргбюро—т.т. АКУЛАЎ, БАЎМАН, БУБНОЎ, ГАМАРНІК, КАГ...ВІЧ, ЛЮБАЎ, МОЛАТАЎ, МОСКВІН, ПОСТЫШАЎ, СТ... ШВЭРНІК.

Кандыдатамі ў члены оргбюро—т.т. СЬМІРНОЎ ... ЦІХАН, КОСАРАЎ, ДАГАДАЎ.

БУДУЕМ

Зьезд закрыўся

Заключнае пасяджэньне зьезду

Заключнае пасяджэньне зьезду адчыняецца раніцою 13 ліпеня пад старшынствам тав. Калініна. Тав. Затонскі абвяшчае вынікі выбараў у кіруючыя органы партыі. Пасьля гэтага зьезд заслухоўвае рэзолюцыі. Зьезд аднагалосна зацьвердзіў рэзолюцыю па справаздачы ЦКК-РСІ.

Далей зьезд аднагалосна зацьвердзіў рэзолюцыю з папраўкамі зробленымі камісіямі па наступных дакладах: 1) тав. Куйбышава аб выкананьні пяцігадовага пляну прамысловасьці; 2) тав. Якаўлева аб колгасным руху і ўздыме сельскай гаспадаркі і 3) тав. Шварніка аб задачах профсаюзаў у рэконструкцыйны пэрыод.

Тав. Шкіратаў паведаміў аб тым, што ў прэзыдыум зьезду пададзена шмат апэляцый з боку выключаных з партыі аб іх аднаўленьні. Зьезд зацьвердзіў прапанову т. Шкіратава аб перадачы ўсіх гэтых заяў у новаабраную ЦКК.

Пасьля гэтага, зачыняючы зьезд, з кароткім заключным словам выступіў тав. Калінін, Прамову сваю, якая няспынна перарывалася воплескамі, тав. Калінін заканчвае пад бурныя воплескі ўсяго зьезду.

Дэлегаты ўстаюць і сьпяваюць „Інтэрнацыянал".

СЬВЯТА ДЗЕСЯЦІГАДОВАЙ БАРАЦЬБЫ І ПЕРАМОГ НА ФРОНЦЕ БУДАУНІЦТВА СОЦЫЯЛІЗМУ

У ЦЕСНЫМ БРАЦКІМ ЯДНАНЬНІ З ПРАЦОУНЫМ СССР БЕЛАРУСКАЯ ССР ЗАВЕРШЫЦЬ СВАЁ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ БУДАУНІЦТВА, АБАРАНЯЮЧЫ ЯГО АД УСЯКІХ ЗАМАХАУ ЗНУТРЫ І ЗВОНКУ

(К. ВАРАШЫЛАЎ)

Няхай жыве саюз працоўных Польшчы з рабочымі і сялянамі СССР

ЦЭНТРАЛЬНАМУ КОМІТЭТУ КОМПАРТЫІ БЕЛАРУСІ

ДАРАГІЯ ТАВАРЫШЫ:

11 ліпеня адбылося 10 год з таго моманту, калі працоўныя масы Савецкай Беларусі ў брацкім ядналньні з усім Савецкім Саюзам і Чырвонай арміяй скінулі ненавіснае панскае ярмо. 10 год, што прайшлі з часу вызваленьня Савецкай Беларусі з-пад окупацыі польскіх памешчыкаў і капіталістых,—гэта гады ліхаманкавага соцыялістычнага будаўніцтва. Адбудаваўшы гаспадарку, зруйнаваную окупантамі і мясцовымі контр-рэволюцыянэрамі, беларускія рабочыя і сяляне пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі праводзяць у жыцьцё пяцігадовы плян, рэалізуюць лёзунг „пяцігодка за чатыры гады", уступілі на шлях сацыялістычнай перабудовы вёскі.

У той час, калі ў буржуазнай Польшчы амаль-што зусім замірае эканомічнае жыцьцё, калі жорстка сьціскаецца прэс капіталістычнай эксплёатацыі, калі беспрацоўе пагружае сотні тысяч рабочых у бездань самай жорсткай галечы,—у БССР няўхільна ўздымаецца жыцьцёвы ўзровень працоўных мас, беспрацоўе, дзякуючы плянавай гаспадарцы савецкай улады, хутка зьмяншаецца.

Працоўныя сяляне ў Польшчы згінаюцца пад цяжарам памешчыцкай эксплёатацыі і фашысцкага націску, пад выглядам ліквідацыі сэрвітутаў і зямляўпарадкаваньня ў іх адбіраюць апошні кавалак зямлі, судовы выканаўца бярэ ў іх апошнюю карову за незаплачаныя падаткі, кулак руйнуе іх вярскімі пазыкамі; у Савецкай-жа Беларусі працоўныя сяляне паляпшаюць сваю гаспадарку на землях, адабраных ад памешчыкаў, усё больш шырокія масы пераходзяць у колгасы закладваюць фундамант соцыялізму ў вёсцы. Савецкая дзяржава акружае клопатамі вясковую беднату, вызваляе яе ад падаткаў. У змаганьні з кулакамі ў БССР мацнее саюз рабочых і беднаты з серадняком.

У той час, калі імпэрыялістычная Польшча прынявольвае окупаваныя землі Зах. Беларусі і Украіны, уціскае мільёны яўрэйскага, нямецкага і літоўскага насельніцтва, калі павя іцаецца тэрор у адносінах да заваяваных народаў, агнём і мячом зьнішчаюцца украінскія і беларускія школы, прысылаюцца банды асаднікаў на окупаваныя землі,—у БССР беларускія працоўныя масы маюць сваю незалежную рэспубліку, дзе дасканала разьвіваецца пралетарская культура і беларуская асьвета, польскае і яўрэйскае насельніцтва свабодна разьвівае ня толькі культурнае будаўніцтва на роднай мове, але прымае таксама поўны і роўнапраўны ўдзел ва ўсім савецкім будаўніцтве, выбіраючы свае саветы і г. д.

Працоўныя масы Польшчы. Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны з захапленьнем і радасьцю назіраюць магутнае соцыялістычнае будаўніцтва БССР і ўсяго Савецкага Саюзу. Кожны крок уперад на шляху гэтага будаўніцтва ня толькі ўзмацняе ўладу пролетарыяту ў СССР, але набліжае таксама час міжнароднай соцыялістычнай рэволюцыі.

Вось чаму міжнародная буржуазія, і перш за ўсё польскі фашызм, ліхаманкава падрыхтоўваюць напад на першую ў сьвеце пралетарскую дзяржаву. Крывавы кат польскіх працоўных мас—Пілсудзкі—узбройваецца ва ўсю, заключае ваенныя дагавары, у крыві хоча задушыць усякае імкненьне да змаганьня працоўных мас, для якіх СССР зьяўляецца міжнароднай соцыялістычнай бацькаўшчынай.

У гадавіну вызваленьня Савецкай Беларусі ад панскага ярма працоўныя масы Польшчы, Зах. Беларусі і Зах. Украіны шлюць рабочым і сялянам БССР гарачае, брацкае прывітаньне. Працоўныя масы Польшчы, якія вядуць бязьлітаснае змаганьне з фашызмам, ня спыняцца ў змаганьні, пакуль ня скінуць крывавай фашысцкай дыктатуры, не ўстановяць уладу рабочых і сялян, не ажыцьцёвяць ленінскі лёзунг самавызначэньня аж да аддзяленьня і далучэньня окупаванай Зах. Беларусі і Украіны да БССР і УССР.

Прэч польскі фашызм!

Прэч антысавецкую вайну!

Няхай жыве і мацнее непарушны саюз працоўных мас Польшчы з рабочымі і сялянамі ўсяго СССР!

Няхай жыве Беларуская Соцыялістычная Савецкая Рэспубліка!

Няхай жыве Компартыя бальшавікоў Беларусі.

ЦЭНТРАЛЬНЫ КОМІТЭТ КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ ПОЛЬШЧЫ

Варшава, 7-VII 30 г.

НА ФОТО: 1) парад рабочых організацый перад трыбунай ураду БССР, 2) парад войска ў лягерах, 3) на адчыненьні Ўсебеларускага стадыёну.

Дэмонстрацыя перамог

(На ўрачыстым пасяджэньні пленума Менгарсавету)

Чырвонымі плякатамі, лёзунгамі ўпрыгожана заля Дому Культуры. Пролетарыят Менску сьвяткуе дзесяцігодзьдзе аслабаненьня Беларусі ад белапольскіх окупантаў.

Добра помніцца беларускаму пролетарыяту і ўсяму працоўнаму насельніцтву панскі бізун, пажары, рабункі, забітыя бацькі, браты,—усё гэта крывавымі літарамі запісана ў гісторыю клясавай барацьбы Савецкай Беларусі.

Оркестр грае Інтэрнацыянал. Урачысты сход, прысьвечаны аслабаненьню Беларусі ад белапалякаў адчыняе старшыня Менскага гарсавету тав. Аксючыц. Дэлегаты ўстаюць, каб ушанаваць памяць загінуўшых байцоў за справу рабочае клясы. У прэзыдыум абіраюцца прадстаўнікі партыйных, профэсыянальных, гаспадарчых організацый, прадстаўнікі заводаў і фабрык іншых нацыянальных рэспублік Савецкага Саюзу. Яны прыехалі вітаць працоўных Савецкай Беларусі у гонар 10-годзьдзя аслабаненьня Беларусі ад белапольскіх легіянэраў і ў гонар вялікіх перамог на франтох соцыялістычнага будаўніцтва.

На беларускіх балотах вырастаюць асінбуды

З дакладам аб 10-годзьдзі аслабаненьня Беларусі ад белапалякаў выступіў тав Галадзед. Тав. Галадзед спыніўся на тых дасягненьнях, якія мае Савецкая Беларусь за 10 год свайго існаваньня.

— Замест дробных прадпрыемстваў, якія засталіся ад царскіх часоў, за 10 год соцыялістычнага будаўніцтва ў Беларусі вырасьлі буйныя фабрыкі і заводы з тысячамі рабочых. Пабудова шэрагу буйных прадпрыемстваў, перавышэньне ў два з паловай разы прамысловай вытворчасьці БССР супроць даваеннага пэрыоду, рост прамысловасьці на 72 проц. у параўнаньні з мінулым годам, пабудова буйных машына-будаўнічых заводаў, пабудова першай па магутнасьці ў БССР электрастанцыі імя Сталіна, пачатак будаўніцтва новых, яшчэ больш магутных электрастанцый, яскрава сьведчыць аб хуткім руху БССР па шляху да соцыялізму.

БССР мае вялікія посьпехі ў справе колектывізацыі. 15,7 проц. пасяўной плошчы знаходзіцца пад калгасамі. Перамога пролетарскай рэволюцыі ў БССР дала магчымасьць росквіту беларускай пролетарскай культуры.

Край балот мы ператвараем у край фабрык і заводаў. Балоты мы прымушаем служыць індустрыялізацыі. На балотах мы ствараем асінбуды.

Наша сіла—у моцным саюзе працоўных усіх нацыянальнасьцяў

Бурнымі воплескамі сустракаюцца выступленьні прадстаўнікоў іншых нацыянальных савецкіх рэспублік.

— Маскоўскі пролетарыят з гонарам выконвае ўскладзеныя на яго задачы, ён дасягнуў нябачаных посьпехаў у выкананьні і перавыкананьні прамфінпляну, у колгасным будаўніцтве, організацыі ўдарных брыгад.

— Мы будзем цесна зьвязаны з беларускім пролетарыятам. Наша сіла і перамога ў адзіным саюзе працоўных усіх нацыянальнасьцяй. Нікому не дамо ўкусіць здаровае цела Савецкага Саюзу. Нанясем руйнуючы ўдар па панікёрах.

Адзін за адным выступаюць рабочыя прадстаўнікі.

У рабочых бакінскіх нафтавых промыслаў адзіная думка—выканаць пяцігодку ў 2 з паловай гады,—гэтыя словы перарваліся бурнай овацыяй і крыкамі у-р-р-а.

Ня гледзячы на шалёнае супраціўленьне клясавых ворагаў, ня гледзячы на цяжкасьці, бакінскі пролетарыят з гонарам выконвае задачы партыі,—буйнымі крокамі разьвівае прамысловасьць і на аснове суцэльнай колектывізацыі ліквідуе кулацтва як клясу.

Да нас чорнай істужкаю з усіх бакоў цягнуліся імпэрыялістыя, яны жадалі чорнай крыві—нафты. Але пад адзіным кіраўніцтвам комуністычнай партыі мы перамаглі.

Ад тэй-жа самай дэлегацыі выступіла работніца на чувашскай мове.

Да бою гатовы

Ад байцоў, якія ўдзельнічалі ў аслабаненьні Беларусі ад белапалякаў, атрымаў слова кавалер ордэну чырвонага сьцягу №-скай дывізыі імя ангельскага пролетарыяту.

— Наша дывізія адважна і самаадданна змагалася за Савецкую Беларусь. Польскія паны будуць добра памятаць нашы ўдары. Ад імя №-скай дывізіі запэўніваю беларускі пролетарыят, што **мы да бою гатовы!**

У нашай дывізіі да 16 зьезду УсеКП(б) 302 чырвонаармейцы ўступілі ў шэрагі партыі, 207 чалавек малодшага каманднага складу падалі заяву аб звыштэрміновай службе.

У прэзыдыум запрашаюцца прысутнічаўшыя ў залі былыя партызаны байцы, узнагароджаныя ордэнамі Чырвонага Сьцягу.

З прывітаньнямі выступілі тав. Адамовіч, рабочыя менскіх заводаў і фабрык. Пад бурныя воплескі сход прымае пастанову аб пасылцы прывітальнай тэлеграмы 16 зьезду УсеКП(б).

С—н.

ДЗЕСЯТЫ ЛІПЕНЬ

1. АРКА

На рагу вуліц імя Карла Маркса і Энгельса, насупроць помніку Карлу Марксу гэтымі днямі вырасла, узьнялася ў сваёй красамоўнасьці арка.

Арка гаворыць:

— **Нашы ворагі — польскія фашыстыя, нашы браты—польскія рабочыя і працоўныя масы.**

Арка гаворыць аб доўгім, закіданым калючым гальлём, засыпаным жорсткай жарствою, шляху—такім страшэнным і такім любым, дарагім. Аб шляху—ня простым, чыстым, гладкім,—а пераблытаным, колкім, узарваным жудаснымі асколкамі гармат, засыпаным едкім пылам, выкладзеным гострымі каменьнямі і з пары загінуўшымі змагарамі, залітым балацянай, зялёнай вадою і густай чалавечай крывёю... Аб шляху Савецкай Беларусі.

Арка—такі просты, зразумелы дакумэнт зусім ня простай барацьбы за Савецкую Беларусь.

На адным баку аркі паказана Савецкая Беларусь у полымі грамадзянскай вайны, з надпісам— „1920". Намаляванае мастаком полымя ўзьнімае ў сэрцы глядача аркі полымя—нянавісьць, нараджае буру пачуцьця і ўспамінаў.

Тагды-ж, у дваццатым годзе нашу Савецкую Беларусь паны пускалі агням і пажарам. Тагды-ж крывёю сплывала зямля і плакаў дзіцёнкам зруйнаваны завод. Тагды-ж гарэла Беларусь.

11-га ліпеня Менск—нашу сталіцу—пакідалі белапалякі Рабаўніцтва. Гвалты. Пажар. Полымя і зьдзекі. Руіны і сьлёзы. Ды ня дзіва. Пакідалі-ж Менск белапалякі і пакідалі-ж яго назаўсёды.

Чырвоная армія, рабочыя, працоўныя сяляне, а на чале іх комуністычная партыя, прышлі на руіны. Знайшлі вогнішча, дзе шумеў вакзал, пабітую цэглу, дзе грукатаў завод, попел—ледзь шорсткі і ўсеаднолькавы,—дзе ўзьнімаліся муры, гмахі і сялянскія хаты. Знайшлі плаксівы Менск, згарэлы Барысаў, разбураны Бабруйск, здратаваныя вёскі.

Крывёю адваявалі плаксівы Менск, рыдаючую вёску, растраляны завод і — **вызваленьне.**

Такім быў першы ліпень. Такім быў дзень 11 ліпеня 1920 году... Так, такім. Такім **дарагім.**

І гэтая арка—высокая і прыгожая,—апавядае красамоўна аб гэтых мінулых днёх.

2. ПАРАД ПЕРАМОГ

11 ліпеня адбыўся парад Чырвонай арміі, шматтысячная дэмонстрацыя рабочых і працоўных Менску.

На сьвяточных вуліцах—у чырвоных сьцягох, палотнішчах, плякатах і лёзунгах,—ішлі колёны, з рабочых акраін, па 2-й Лекерта, Рэволюцыйнай, ішлі на вуліцу Энгельса, а адтуль на Пляц Волі. Ішлі са сьцягамі, з плякатамі, лёзунгамі, з дасягненьнямі.

На пляцу Волі—на трыбуне дэлегацыі рабочых Ленінграду, Харкаву, Баку, былы сакратар ЦК КП(б)Б тав. **Багуцкі** і шмат іншых. Яны вітаюць дэмонстрантаў з перамогамі, вітаюць кароткімі агністымі лёзунгамі, прымаюць **парад.**

Даўжэзнай рознаколернай істужкай цяклі калёны па Пляцы Волі, па Ленінскай, потым па Савецкай.

Ва ўсеузброеньні праходзіла стройная кавалерыя па вуліцы Леніна і Савецкай,—з безьліччам рознакалёрных істужак на піках, як наш дзень—з безьліччам разнаітых дасягненьняў.

Па бруку прагрукацелі бронемашыны, гарматы. А за імі—калёны рабочых організацый. На лёзунгах, палотнішчах — вітаньне вялікаму дню, кліч за пяцігодку ў чатыры гады.

А пасьля па вуліцах мільгацелі пярэстыя майкі фізкультурнікаў, і зноў, і зноў ішлі колёны..

Дзень дзесяцігодзьдзя вызваленьня Беларусі ад белапалякаў пролетарыят адзначыў урачыстай закладкай новых гігантаў.

* * *

І яшчэ некалькі простых, шчырых, карацельніх радкоў.

Беларускім нацыяналістым і фашыстым трэба плакаць. Рыдаць. Кусаць ад адчаю вусны. Бо няма больш „самабытнай" Беларусі.

Беларусь страціла лапці. Страціла ў полымі барацьбы за шчасьце—соцыялізм, а не на шляху да польскай фашыстоўскай трыбуны.

Беларусь лапцюжная памерла. Так-жа назаўсёды, як **назаўсёды** мы выгналі белапалякаў.

Цяпер ёсьць—гігант-завод, і гігант-колгас. Ёсьць Беларусь—гігант—Савецкая Беларусь.

І ёсьць дзесяты ліпень.

Міх. Вяркіноўскі.

Узнагароды ордэнам Чырвонага Сьцягу

Па прадстаўленьні Прэзыдыуму ЦВК БССР Прэзыдыум ЦВК Саюзу ССР пастанавіў узнагародзіць ордэнам Чырвонага Сьцягу т.т. **Васілеўскага, Мікуша, Муляўку, Супруна, Цэндэра і Бакшы.**

Таксама паводле гэтай пастановы будуць узнагароджаны Рэввоенсаветам Саюзу ССР рэвольверамі і гадзіньнікамі наступныя таварышы: **Скугарэў, Шадура, Іваноў Я. Ф., Скрыпнікаў, Каравін, Ляўкоў, Шарангові і Аляксееў.**

Узнагароды ордэнам працоўнага Чырвонага Сьцягу

Прэзыдыум ЦВК БССР пастанавіў узнагародзіць ордэнам Працоўнага Чырвонага Сьцягу наступных таварышоў: **Балакіна Я. І., Палідава П. Б., Абрамава М. А., Юргенсона Р. П., Хоцімскага Ф. І., Андрэева М. А., Іванова М. М., Барушбу, Валодзьку Я. І., Харунжую Веру, Сьцяклюцкага Б. і Сікорскага М. Ф.**

Тав. Хацкевіч А. Г., 12 ліпеня г. г. уручыў ордэны тым таварышом, якія атрымалі гэту ўзнагароду і якія знаходзяцца ў гор. Менску.

АКТЫЎНЕЙШЫМ ЗМАГАРОМ—УЗНАГАРОДЫ

Пачэсныя граматы

Прэзыдыум ЦВК БССР пастанавіў узнагародзіць пачэснай рэволюцыйнай граматай наступных таварышоў: **Зельдовіча М. Я., Красоўскага А., Каменшчыкава, Гурэвіча Л., Кохамскага, Сэгаль Ж., Галубкова, Вілюгу С. Л., Ільлінкова Д. Л., Буцько С. А., Русецкага, Рэвінскага, Калодку, Бампі-Крыніцкага, Памецко, Дзеркачова С. К., Міхаленка І. А., Русака М., Паруда П. П., Корфа А. С., Міцкевіча, Сарокіна, Зябкіна, Жолудава, Карнейчыка І. А., Стамбура К. Д., Карганава М. Л., Мамая У. П., Сіманоўскага П. Ш., Карытава В. А., Ламаносава В. Р., Астроўскага І. І., Ленскага І. Н., Апанасэвіча, Розэнблюма С. Ю., Рубіна І. І., Гончарэнка Д. Ц., Долкава Ф. М., Уткіна В. К., Перавозава К. Р., Серпакрылава М. С., Гурава С. І. Валасова П. І., Муратава В. Д., Улічкіна Р. М., Сеню У. Ф., Арлова М. Д., Булыгіна П. Н., Быстракова В. П., Перамытава, Філатава П. М., Гарэва У. Е., Хаткевіча Ф., Кулака Р., Трусэвіча і Сарксіна.**

***

Прэзыдыум ЦВК БССР у адзнаку гэраічнага ўдзелу ў барацьбе за вызваленьне БССР ад белапалякаў №№ дывізій пастанавіў уручыць гэтым дывізіям па Чырвоным Сьцягу ЦВК БССР.

ПАСТАНОВА ПРЭЗЫДЫУМУ ЦВК БССР

аб амністыі ў адзнаку дзесяцігодзьдзя вызваленьня БССР ад белапалякаў

Дзесяць год таму назад, пад кіраўніцтвам Комуністычнай партыі, пролетарыят Савецкай Беларусі разам з пролетарыятам іншых Саюзных Рэспублік у саюзе з працоўным сялянствам, пры дапамозе свайё Чырвонай арміі і партызанскіх атрадаў, ачысьціў захопленую польскімі імпэрыялістымі тэрыторыю Беларусі і атрымаў, такім чынам, магчымасьць прыступіць да сацыялістычнага будаўніцтва.

З гэтага моманту, дзякуючы рэволюцыйнаму энтуаізму ўсяго пролетарыяту расьце і ўзмацняецца Савецкая Беларусь і цьвёрдымі і шпаркімі крокамі ў цесным саюзе з брацкімі Савецкімі Рэспублікамі ідзе да социялізму.

Напружанай працай, упартай энэргіяй рабочыя і бядняцка-серадняцкае сялянства Савецкай Беларусі пры дапамозе працоўных усяго Савецкага Саюзу ў працягу дзесяці год мірнай работы ня толькі аднавілі спаленую і зруйнаваную дашчэнту белапольскімі акупантамі гаспадарку гарадоў, мястэчак і вёсак, але і шырока і пасьпяхова разгарнулі сацыялістычнае будаўніцтва па шляху індустрыялізацыі краю, рэконструкцыі народнае гаспадаркі і колектывізацыі сельскай гаспадаркі.

Адзначаючы дзесяцігодзьдзе вызваленьня Савецкай Беларусі ад белапалякаў, як вялікае сьвята ўсіх працоўных Беларусі, якія стаяць на варце заваёў Кастрычнікавай Рэволюцыі, а таксама ўлічваючы вялікія посьпехі Рэспублікі ў справе сацыялістычнага будаўніцтва і усё большую і большую магутнасьць краю, Прэзыдыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **пастанаўляе:**

1. Вызваліць з-пад варты усіх працоўных, якія асуджаны ўпяршыню судамі БССР на тэрмін ня звыш аднаго году пазбаўленьня волі.

2. Вызваліць ад адбыцьця прымусовых работ усіх працоўных, засуджаных упяршыню судамі БССР да гэтай меры сацыяльнай абароны, а таксама ад прымусовых работ, вызначаных у адміністрацыйным парадку.

3. Вызваліць з-пад варты ўсіх былых чырвонагвардзейцаў і чырвоных партызан, якія засуджаны упяршыню судамі БССР на тэрмін да 3-х год, а таксама ўсіх чырвонаармейцаў, якія знаходзіліся у ваенных часьцях і якія прымалі ўдзел у вызваленьні Савецкай Беларусі ад белапалякаў.

4. Зьняць судзімасьць са ўсіх працоўных, калі яны былі асуджаны да пазбаўленьня волі на тэрмін ня звыш трох год, а таксама са ўсіх асоб, якія вызваляюцца ад адбыцьця меры сацыяльнай абароны на падставе гэтай пастановы аб амністыі.

5. Зьняць штрафы з рабочых, служачых, колгасьнікаў, батракоў і сялян-беднякоў і сераднякоў, накладзеныя на іх у разьмеры да 25-ці рублёў у судовым або адміністрацыйным парадку.

6. Вызваліць усіх працоўных, якія асуджаны да пазбаўленьня волі на тэрмін ня звыш трох год, ад дадатковых мер сацыяльнай абароны (за выключэньнем пазбаўленьня бацькаўскіх правоў) у тым ліку ад поўнага або частковага пазбаўленьня праў, калі злачынства было зроблена ўпяршыню.

7. Сьпініць усе крымінальныя справы ў адносінах да працоўных, якія знаходзяцца ў органах суда, пракуратуры, сьледзтва і дазнаньня, калі за злачынства, за якое ўзбуджана справа, у якасьці меры социяльной абароны Крымінальны Кодэкс БССР прадугледжвае пазбаўленьне волі на тэрмін ня звыш аднаго году, або прымусовыя работы.

У адносінах да асоб, паказаных у арт. 3 гэтай пастановы спыніць крымінальныя справы, калі за зробленыя імі злачынствы Крымінальны Кодэкс БССР прадугледжвае пазбаўленьне волі на тэрмін ня звыш трох год.

3. Гэта пастанова аб амністыі не распаўсюджваецца на асоб, якія асуджаны за злачынствы контр-рэволюцыйныя (арт. арт. 63—76 КК), за злачынствы супроць парадку кіраўніцтва, асабліва небясьпечныя для Саюзу ССР (арт. арт. 79—91 КК), на хабарнікаў (арт. арт. 280, 209 КК), на забойцаў (арт. 214 КК), на канакрадаў (арт. 242, 243, 246 КК), на грабежнікаў (арт. 247 КК), на падпальшчыкаў арт. 262 КК), і на ўсіх асуджаных у другі раз за адноўныя па зьмесьце злачынствы, за якія ў якасьці меры сацыяльнай абароны вызначана пазбаўленьне волі на тэрмін звыш аднаго году.

9. Гэта пастанова аб амністыі распаўсюджваецца на ўсе злачынствы, якія зроблены да 10 ліпеня 1930 году ўключна, за выключэньнем злачынстваў, паказаных у арт. 8 гэтай пастановы.

10. Ажыцьцяўленьне гэтай пастановы аб амністыі ўскладаецца на Народны Камісарыят Юстыцыі і Народны Камісарыят Унутраных Спраў.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР
А Чарвякоў.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР
А. Хацкевіч.

10 ліпеня 1930 г.
г. Менск.

УСІМ АКРУГКОМАМ КП(б)Б

Згодна пастановы Сакратарыяту ЦК КП(б)Б,
16 ліпеня г. г. пры культпропе ЦК

СКЛІКАЕЦЦА ПАРТЫЙНАЯ НАРАДА

—) ПА ПАРТ. АСЬВЕЦЕ (—

ПАРАДАК ДНЮ НАСТУПНЫ:

1. Чарговыя задачы прапаганды марксызму і ленінізму ў сувязі з рашэньнямі XIII зьезду КП(б)Б і XVI зьезду УсеКП(б) (т. Сенкевіч).
2. Сыстэма і сетка партасьветы на 1930-31 г. (т. Капакоцін).
3. Тэорэтычная вучоба актыву (т. Цыунчык).
4. Работа мэтадычнага габінэту ў сыстэме партасьветы (т. Лінг).
5. Вопыт партвучобы ў Гомельскай акрузе.

На нараду павінны прыбыць наступныя т. т.

прадстаўнік Культпропу АК, загадчык партгабінэту пры АК, прадстаўнік АК ЛКСМБ.

Менскаму, Віцебскаму, Гомельскаму АК КП(б)Б прапануецца вылучыць на нараду па 3 культпропа вясковых РК КП(б)Б, Бабруйскаму, Магілеўскаму, Полацкаму і Аршанскаму АК—па 2 культпропа.

Нарада адчыняецца а 6 гадзіне ўвечары, 16 ліпеня г. г. у ЦК КП(б)Б.

Заг. Культпропу ЦК КП(б)Б СЕНКЕВІЧ.

Рыхтуйцеся да міжнароднага чырвонага дню

Другі раз міжнародны пралетарыят праводзіць міжнародны „Чырвоны дзень“ (1 жніўня) як баявую масавую політычную кампанію барацьбы супроць новых імпэрыялістычных войн, асабліва супроць падрыхтоўкі вайны на СССР.

Сёлета гэтая кампанія набывае важнае політычнае значэньне ў зьвязку з тым, што драпежніцкая работа міжнароднага імпэрыялізму па падрыхтоўцы новых войн за апошнія часы зьяўляецца асабліва інтэнсыўнай. Капіталістычныя краіны якія знаходзяцца ў цісках сусьветнага экономічнага крызісу і ў якіх расьце рэволюцыйны рух, шукаюць ратунку для паміраючага капіталізму ў новых войнах. Мала гэтага. Міжнародная буржуазія бачыць небясьпеку ў існаваньні СССР і ўсімі сіламі рыхтуе вайну супроць СССР. Асабліва шалёная работа па падрыхтоўцы вайны супроць СССР стала разгортвацца за апошнія часы. Шпаркія тэмпы індустрыялізацыі нашай краіны і колектывізацыі сельскай гаспадаркі выклікаюць у сусьветнай буржуазіі ўсё большую і большую нянавісьць да СССР.

Спробы міжнароднага імпэрыялізму выклікаюць нас на ва[...] (захоп Усх. Кіт. чыгункі, пяк[...] ная машына ў Варшаве) зьяўля[...] ца ня першымі і не апошнімі. Трэба быць гатовымі для ад[...] кожны дзень. Вось чаму міжнар[...] пролетарыят праводзіць штогод[...] такую масавую політычную ка[...] нію дзеля мобілізацыі ўсіх сіл [...] бочай клясы і працоўных мас [...] проць небясьпекі новых войн.

Жывучы і працуючы на м[...] з капіталістычным заходам, раб[...] і працоўныя масы БССР пав[...] асабліва ўважліва сачыць за [...] плянамі і махінацыямі, якія [...] водзяцца за рубяжом нашай кр[...] і разам з гэтым мы павінны [...] верыць самім сябе, як мы гат[...] адбіць напад сусьветнай контр[...] люцыі.

У дзень 1 жніўня голас прот[...] працоўных мас БССР супроць [...] пежніцкай работы імпэрыялізм[...] социял-фашызму павінен быць [...] бліва гучным. Аб гэтым пав[...] паклапаціцца ўсе нашы грама[...] організацыі і асабліва організ[...] МОПР‘у, на якой ляжыць аба[...] барацьбы супроць войн, за аб[...] ну Савецкага Саюзу.

М. Калмы[...]

Рост беспрацоўя ў Нямеччыне

БЭРЛІН, 10.—Па офіцыяльных даных у Рэйнскай вобласьці на 1 ліпеня налічваецца 345 тысяч беспрацоўных, што азначае павялічэньне ліку беспрацоўных у параўнаньні з сярэдзінай чэрвеня, на 5 тысяч чалавек. Вялікая ч[...] беспрацоўных—мэталістыя, га[...] і машынабудаўнічыя рабочыя[...] Вэстфаліі кольасьць беспрацоў[...] якая атрымлівае дапамогу ўзр[...] да 130.760 чалавек.

Заклік компартый да оргацізацыі інтэрнацыянальнай дэмонстрацыі

ПАРЫЖ, 12.—„Юманітэ“ публікуе адозву компартыі Нямеччыны, Францыі, Бэльгіі, Голяндыі і Люксэмбургу да пролетарыяту гэтых краін з заклікам організаваць 3-га жніўня ў Аахане і Рэйне інтэрнацыянальную дэмонстрацыю па[...] зунгам аб‘яднанай барацьбы су[...] капіталістычнай рацыяналіз[...] пагрозы вайны, супроць ка[...] стычнага наступленьня на зар[...] і ў абарону СССР.

Забаронена дэмонстрацыя савецкага фільму

БЭРЛІН, 12.—Цэнзура забараніла дэмонстрацыю савецкага ф[...] „Земля“ мотывіруючы гэта тым, што крыўдзіць „рэлігійныя пачуц[...]

Паштовая скрынка

А. Ячу — „У тэхнікуме прарывы“, **У. Д.**—„Крыху аб прарывах у працы“, **„Знаёмаму“**—„Як мы спаборнічаем“, **Пяцерым з Мазырскай профтэхшколы** —„Увага профшколам“, **Майсеенку** — „Становішча студэнтаў“, **Д. Ізоху**— „У сьценах рабфаку“, **Калючцы**—„У гомельскім дзённым рабфаку ня ўсё добра“, **Комунару** — „Перабудоўваем стары быт“, **Рачыцкаму** — „Месячнік зьберажэньняў“, **Кугелю**—„Аб месячніку зьберажэньня“, **Хайтману**—Курсы рыхтуюць новыя кадры“ **Брылю**—„Аб урачыстым выпуску арматуршчыкаў“, **К-ну.**—„Крытыкуем“, **Агняноўцу** „здаровае зьявішча“, **Чачэв**[...] „дзе-ж ваша соцспаборніцтва“, [...]**ману**—„Рыхтуем кадры“, **М.** [...] курсы па падрыхтоўцы ў В[...] **М. Б.**—Трэба пакончыць раз н[...] сёды“, **Сягодніку**—„Профшкола не апраўдала“, **Вучню**—„Такога няма“. Заметкі пералічаных ю[...] зьмяшчацца ня будуць. Больша[...] іх паведамляе аб зусім дробных [...] тах, а частка з іх не зьмяшча[...] прычыны спазьненьня.

ГАСТРОЛІ ЛЕНІНГРАДЗКАГА ТЭАТРУ РАБОЧАЙ МОЛАДЗІ

8 год таму назад у Ленінградзе пад кіраўніцтвам Міхася Сакалоўскага організаваўся драматычны гурток з маладняка—рабочых-комсамольцаў.

Гэты гурток стаў працаваць, як асноўнае зьвяно вялікага самадзейнага руху, самадзейнага тэатру, на масавых маладзёжных сьвяткаваньнях і эстрадзе, вынаходзячы сьпевы, скокі, гульні, гурток уключыўся ў масавую політычную працу комсамолу, і разам з гэтым вынаходзіў новыя формы тэатральнай выразнасьці. Гурток адмовіўся ад перайманьняў ад тэатральнага професыяналізму, упэўнены ў тым, што шляхам колектыўнай самадзейнай творчасьці павінны быць пабудаваны новыя віды тэатру. Вось устаноўка руху былога гуртка і сучаснага тэатру.

Такі чынам ствараючы на колектыўных пачатках свае інсцэніроўкі, а потым і вялікія спэктаклі, вырас тэатр рабочай моладзі—дзіцянё комсамолу—ТРАМ.

ТРАМ—гэта дакладчык, які ў мастацкай форме падае свайму гледачу балючыя пытаньні сёньнешняга дню, і разам з гледачом іх вырашае.

За гэтых 8 год Ленінградзкі тэатр рабочай моладзі выгадаваў кадры сваіх уласных, нашых пролетарскіх драматургаў, як Мікола Львов ды інш.

Гэтыя 8 год ТРАМ шмат працаваў, шмат абслужыў рабочых цэнтраў СССР. За 8 год ТРАМ вырас у сапраўдны тэатр социялістычнай эпохі. Ленінградзкі ТРАМ—гэта базіс ТРАМ‘аўскага руху, бо ён першы ўзяўся за цяжкую працу, за адшуканьне новых тэатральных форм, укладваючы ў аснову сваёй працы мэтады дыялектычнага матэрыялізму.

Зараз Ленінградзкі ТРАМ пачаў свой новы сэзон па маршруту Масква-Смаленск-Віцебск-Менск - Палтава-Харкаў.

У Менск ТРАМ прыяжджае 19-VII—30 г. з рэпэртуарам: „Плавяцца дні“, „Дружная Горка“, „Цаліна“ і „Стрэл“ Бязыменскага. Усе спэктаклі напісаны ТРАМ‘аўскімі драматургамі акрамя „Стрэлу“. Астатнія спэктаклі, як-та „Клеш задумчивый“ ТРАМ з сабой не вязе, у зьвязку з складанасьцю конструкцыі.

Першая пастаноўка ў Менску ў БДТ пойдзе „Плавяцца дні“, тэма: маладзёжны быт, дыялектычны прыём праведзен у гэтым спэктаклі пачынаючы ад пабудовы самога спэктаклю да дэталяў сцэнічнай пастаноўкі. Комсамольская сям‘я на раскрыжаваньні. Мужа цягне ў агульнажыцьцё, жонку прывязаў традыцыйны сямейны ўют. Пачынаецца барацьба, шукаецца выхад.

Другі спэктакль „Дружная Горка“, за ім „Цаліна“ і „Стрэл“.

Комсамольскія і профэсыянальныя організацыі павінны даць магчымасьць тысячным масам пролетарскага і працоўнага маладняка бачыць пастаноўкі Ленінградзкага ТРАМ‘у.

Першы спэктакль будзе пастаўлен выключна для рабочай моладзі Менску, дзе ТРАМ акрамя спэктаклю правядзе вялікую працу ў галіне організацыі агітбрыгад і зацейнікаў.

Валодчанка.

Адказны рэдактар Рэдколегія

Менск, друкарня БДВ імя тав. Сталіна
Галоўлітбел № 599